

Vreme: 06.07.2026 16:23

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/4355035-eu-vec-blokira-rusku-digitalnu-rublju-od-1-septembra->

Autori: Bojan Tomić

Teme: Evropska unija i Rusija (odnosi)

Naslov: EU već blokira rusku digitalnu rublju: Od 1. septembra počinje velika finansijska bitka

5643

Rusija lansirala novac koji je EU već zabranila: Od 1. septembra počinje eksperiment koji Zapad pomno prati

Rusija se priprema za novu fazu uvođenja digitalne rublje, ali evropski odgovor stigao je pre njenog masovnog izlaska na tržište, kako prenose Biznis & Finansije. Dok Moskva tvrdi da je sistem spreman za širu primenu od 1. septembra, **Evropska unija** već je zabranila transakcije povezane sa ruskom digitalnom valutom. Tako se projekat koji je godinama predstavljan kao tehnološka modernizacija pretvara u novu liniju finansijskog sukoba Rusije i Zapada. Digitalna rublja više nije samo najava. Posle godina testiranja, odlaganja i pomeranja rokova, Rusija se priprema da od 1. septembra 2026. uđe u novu fazu šire primene digitalne valute centralne banke. Guvernerka Centralne banke Rusije Elvira Nabiulina poručila je da je sistem spreman, a najveće banke i veliki trgovci trebalo bi postepeno da se uključe u novu platnu infrastrukturu. Međutim, ovog puta postoji velika razlika u odnosu na prethodne najave. **Evropska unija** nije čekala da digitalna rublja postane široko korišćeno sredstvo plaćanja. U okviru sankcionog režima prema Rusiji već je uvedena zabrana direktnih i indirektnih transakcija koje uključuju ovu valutu. Drugim rečima, Rusija se sprema da masovnije uvede novac kojem je Evropa već postavila rampu. Odgovor se krije u mnogo širem finansijskom sukobu koji traje od početka rata u Ukrajini. Rusija je poslednjih godina izložena snažnim ograničenjima pristupa zapadnoj finansijskoj infrastrukturi. Brojne ruske banke suočene su sa sankcijama, pristup međunarodnim kanalima plaćanja je sužen, a **Evropska unija** pokušava da zatvori alternativne puteve koji bi mogli da posluže za zaobilazanje postojećih mera. U tom kontekstu digitalna rublja za Brisel nije samo tehnološka inovacija. Ona se posmatra i kao potencijalni novi finansijski kanal. Upravo zato je evropski odgovor stigao preventivno, pre nego što je ruska digitalna valuta dobila širu primenu među bankama, kompanijama i građanima. Za prosečnog građanina najvažnije je razumeti da digitalna rublja nije isto što i bitcoin. Nije reč o privatnoj kriptovaluti čija cena može dramatično da raste ili pada. Digitalnu rublju izdaje Centralna banka Rusije. Ona predstavlja treći oblik nacionalne valute, uz gotovinu i novac koji građani već drže na bankovnim računima. Jedna digitalna rublja trebalo bi da vredi isto koliko i jedna obična rublja. Ključna razlika je u infrastrukturi. Digitalni novac funkcioniše preko posebne platforme centralne banke, što državi daje znatno veću ulogu u samom sistemu plaćanja. Prema planu, najveće ruske banke trebalo bi da omoguće klijentima operacije digitalnom rubljom, dok bi veliki trgovci morali da budu spremni da prihvataju takva plaćanja. Proces neće obuhvatiti celu ekonomiju preko noći. Uvođenje je zamišljeno fazno, pa bi se narednih godina uključivale dodatne banke i trgovci različite veličine. Ipak, 1. septembar predstavlja važnu prekretnicu jer digitalna rublja izlazi iz dugog perioda pilot-projekata i približava se svakodnevnom ekonomskom životu. Zvanična Moskva digitalnu rublju predstavlja pre svega kao modernizaciju platnog sistema. Cilj je da građani i kompanije dobiju dodatni način plaćanja, da transakcije budu efikasnije i da se razvije savremena domaća finansijska infrastruktura. Međutim, geopolitički kontekst teško je ignorisati. Rusija već godinama traži načine da smanji zavisnost od zapadnih finansijskih sistema, dolara, evra i infrastrukture nad kojom nema kontrolu. Zbog toga se u međunarodnim analizama digitalna rublja posmatra i kroz pitanje finansijskog suvereniteta. Ako bi Rusija u budućnosti uspela da poveže svoju digitalnu valutu sa alternativnim prekograničnim sistemima plaćanja, posebno sa državama koje ne učestvuju u zapadnim sankcijama, otvorilo bi se mnogo veće pitanje od običnog plaćanja u prodavnici. Može li digitalni državni novac promeniti način na koji sankcionisane zemlje trguju? Upravo tu se nalazi suština evropskog poteza. Zabrana transakcija digitalnom rubljom pokazuje da EU ne želi da čeka odgovor na pitanje da li će nova valuta jednog dana postati ozbiljan kanal međunarodnog plaćanja. Brisel pokušava da ograniči rizik unapred. To je važna promena u logici sankcija. Umesto da reaguje tek kada se razvije novi mehanizam zaobilazanja ograničenja, EU pokušava da blokira infrastrukturu pre nego što dostigne pun kapacitet. Na prvi pogled, digitalna rublja deluje kao udaljena tema rezervisana za centralne bankare, programere i geopolitičke analitičare. Ali iza nje se krije pitanje koje će narednih godina biti važno za milijarde ljudi: ko će kontrolisati novac u digitalnoj eri? Sve veći broj država istražuje ili razvija digitalne valute centralnih banaka. Za građane one mogu doneti brža i jednostavnija plaćanja. Za države mogu značiti veću kontrolu nad finansijskom infrastrukturom. Za banke mogu promeniti postojeće poslovne modele. A u slučaju Rusije pojavljuje se još jedna dimenzija - sankcije. Digitalna rublja tako postaje test mnogo većeg pitanja: može li tehnologija da otvori nove finansijske puteve tamo gde su tradicionalni kanali zatvoreni? Rusija će od 1. septembra pokušati da pokaže da digitalna rublja može da pređe put od višegodišnjeg eksperimenta do sredstva koje koriste banke, trgovci i građani. **Evropska unija** je, međutim, već povukla svoju liniju. Zbog toga predstojeći septembar neće biti samo tehnološki test za ruski finansijski sistem. Biće to i prvi veliki pokazatelj koliko digitalni novac jedne centralne banke može da funkcioniše u svetu u kojem su finansije sve dublje podeljene geopolitičkim blokovima. (Telegraf Biznis)

